

PARADIES

UND

PERI

R. SCHUMANN

JOHANNESKIRKEN

Skandinaviapremiere

GRIEG FOUNDATION

Vi takker Johanneskirken og
Bergen domkirke menighet
for åpne dører og velvillig samarbeid

Robert Schumann

Das Paradies und die Peri

Urfremført 4. desember 1843 i Gewandhaus, Leipzig

*Teksten er hentet fra andre dikt i Thomas Moores Lallah Rookh,
oversatt til tysk av Emil Flechsig.*

Scenisk fremføring i

JOHANNESKIRKEN i BERGEN

13. – 14. – 16. november 2010

Skandinaviapremiere

Peri – sopran: Betsy Horne

Tenor I: Markus Ahme

Engelen – alt: Tone Kvam Thorsen

Baryton: Adalbert Waller

Tenor II: Sveinn Dúa Hjørleifsson

Mezzosopran: Christine Marøy

Sopran: Sylvia Skeie Vik

Barnet: Jonathan Førland

Bergen Operakor

Opera Bergens Orkester

Regi – Reto Nickler

Dirigent – Anne Randine Øverby

Repetitør – Lorelei Petrescu

Produksjon – Opera Bergen

Robert Schumann

(1810 – 1856)

På mange måter regnes Schumann som en av de største og mest representative komponistene fra romantikken.

Som utøver, komponist, estetiker og musikkritiker anvendte han det emosjonelle og det intellektuelle i sitt virke, og var i enestående grad i stand til å assosiere og sammenbinde det skapende musikalske med lyrikk og litteratur.

Han var født i Zwickau i Sachsen, og faren – som var bokhandler, forlegger og forfatter – oppfordret ham sterkt til å danne seg innenfor musikk og litteratur, og han studerte piano så vel som litteratur, og fikk også utgitt sitt første musikkteoretiske essay på farens forlag. Men da faren døde i 1826, og moren stod igjen alene med forsørgeransvaret, var det ingen som oppmuntret ham til en musikalsk karriere.

Robert Schumann

Det ble derfor bestemt at han skulle studere jus i Leipzig.

Han begynte sine jusstudier kort tid etter et møte med Heinrich Heine i 1828, og det ble smått med studier på den unge mannen, som under denne tiden også stiftet bekjentskap med Paganini.

Sommeren 1830 skrev han til sin mor: "Hele mitt liv har det stått mellom poesi eller prosa – kall det musikk eller jus om du vil" – og hun gikk til slutt med på at han flyttet inn til sin pianolærer; Friedrich Wieck, som forsikret ham om at han ville bli en fremragende konsertpianist.

På grunn av skader i høyre hånd (som de lærde strides om årsaken til) ga Schumann opp tanken på å bli pianist, og viet seg til komponistvirket, og begynte sine studier med Heinrich Dorn, tysk komponist og på den tid dirigent ved operaen i Leipzig. I disse årene var sammenføyningen av litterære og musikalske ideer kjennetegnet på Schumanns komposisjoner, og var også bakgrunnen for hans musikkestetiske vurderinger og skrivelser.

I 1833 opplevde Schumann sin første alvorlige depresjon og selvmordsforsøk etter at både hans bror Julian og hans kone døde. Året etter var han såpass restituert at han stiftet tidsskriftet *Die neue Zeitschrift für Musik*. Her hudflettet datidens populære komponister som han mente bidro til smakløse, teknikkfokuserende oppvisninger, og startet en kampanje for å vekke interessen for eldre komponister som Mozart, Beethoven og Weber.

Han var samtidig en stor beundrer av noen av sine samtidige, som Chopin og Berlioz. På denne måten fikk Schumann stor innflytelse på samtidens diskusjon omkring musikkestetikk.

På denne tiden ble hans kjærlighet til Friedrich Wiecks datter Clara vekket, et forhold som hennes far var svært lite begeistret for, ikke minst fordi det oppstod på et tidspunkt da Schumann var forlovet med en annen – en forlovelse han brøt i 1835. Likevel forbød Friedrich Wieck dem å møtes, og hindret all brevveksling. Han nektet datteren å "sløse seg bort til en pengelens komponist". I 1840 måtte imidlertid faren gi opp sin motstand – Clara var da myndig, og de to giftet seg i Schönefeldt.

Schumanns møte med Mendelssohn i Leipzig, som anerkjente Chopin på den samme fordomsfrie måten som han selv, introduserte den ennå ukjente Johannes Brahms for ham. I dagboken sin har han notert: "Besøk av Brahms – et geni!"

I disse årene skrev Schumann en rekke av de klaverkomposisjonene som stadig spilles, bl.a. Kinderszenen, Op. 15 og Kreisleriana. I årene 1832 – 1839 skrev Schumann nesten utelukkende musikk for piano, men i 1940 var det som et beger rant over, og han komponerte ikke mindre enn 168 sanger! Etter år hvor han var henvist til å kommunisere med sin elskede ved hjelp av det skrevne ord ble inspirasjonen til denne enorme produksjonen av Lieder. Sangsyklusene som rager høyt er Liederkreis, Op.39, med tekster av Eichendorff, Frauenliebe und Leben Op. 42, med tekst av Chamisso og Dichterliebe, Op. 48 med tekst av Heine.

I 1843 skrev han Das Paradies und die Peri – som var hans første vokalsymfoniske verk. Hans venn Emil Flechsig hadde gjort ham oppmerksom på Thomas Moores gjendiktning av en persisk legende (Lallah Rookh) – en fortelling Schumann selv opplevde var som skapt for musikk. Flechsig oversatte teksten til tysk – og Schumann skrev det i en oratorieliknende stil.

Verket fikk sin urfremføring i Gewandhaus i Leipzig i desember samme år, og Schumann selv dirigerte. Det var delte meninger om hans direksjonsformat, men verket fikk en svært god mottakelse hos publikum. Også hans komponistkollegaer anså verket som nyskapende – Richard Wagner betegnet Paradies und Peri som et mesterstykke.

Hans interesse og opptatthet av det dramatiske førte ham til Goethes Faust som ønsket å sette musikk til. Arbeidet var svært krevende, og ble kritisk for hans mentale helse, og først to år senere var han på nytt restituert.

Han reiste til Wien, Praha, Berlin og Zwickau, og alle steder ble han mottatt med stor entusiasme. Hans interesse, fascinasjon og tiltrekning til opera som uttrykksform var stadig sterk, og han skrev sin eneste opera Genoveva, Op. 81 i 1848 som ble en viktig inspirasjon for Richard Wagner.

Schumanns fortsatte å fylle et musikalske skattkammer inntil helsen sviktet ham, og han døde i 1856. I dag – 200 år etter hans fødsel kan vi fortsatt næres, inspireres og utvikles gjennom å arbeide med, lytte til og oppleve hans klavermusikk, hans symfonier og ikke minst hans enestående bearbeidelser av tekstlig og litterært materiale.

SYNOPSIS

Frihetens gave

Peris lengsel etter fullkommenhet er stor. Hun står ved Paradisets port, lytter til livskilden og skuer inn i en blomsterprakt som aldri visner. Med sorg i hjertet vet hun at hun ikke har del i denne fullkommenheten hun lengter etter.

Englehæren som vokter himmelporten lytter til hennes sang – som er innhyllt i tårer, de forstår hennes smerte. En engel sier til henne: i den store Skjebneboken står det at om du kan bringe himmelens mest dyrebare gave tilbake til Edens port, vil den åpnes for deg. Gå! Søk den og bli ren!

Peri spør seg – hvor finner jeg det mest dyrebare? Hun kjenner edle skatter, livsdråper og rikdommer – men diamanter stråler vel ikke som Guds trone, og hva er vel livseliksir mot evighetens dybde?

Hun svinger sine vinger over Indias blomstrende bakker – i guddommelig prakt ligger landet i stjernenenatten, hviskende palmer, sollyset bryter gjennom bergets diamanter og sandeltrelunden dufter søtt. Det er som et paradisi!

Men erobreren Gazna holder landet i et jerngrep; dets elver er røde av menneskers blod, hans grusomheter tramper ned de blomstrene engene og legger de øde med sine føtter.

En ung mann er såret, og bøyer nakken under åket. Men hans hjerte og styrke er ubøyelig, og har har igjen den siste pilen for tyrannen. Gazna håner ham for hans overmot og nytteløse kamp – vil du la ditt blod utgytes forgjeves? Da pilen ikke treffer målet, tar Gazna hans liv: Du skal bøte!

Folket synger ut sin sorg over at den unge helten ikke traff målet - at det var han som måtte dø, og at tyrannen fremdeles lever.

Peri så den sårede, og tok den siste lille dråpen blod som rant fra heltens hjerte; dette skal være min gave! Den som skal åpne himmelens port! Sammen med koret hyller hun helten som har ofret seg for friheten; Finnes det et offer som er mer dyrebare for himmelen enn blodet fra en som dør for frihet?

Kjærlighetens gave

Engstelig, men med himmelhåpslykke i hjertet står Peri foran himmelens dør, og med et stumt blikk spør hun om porten kan åpnes for henne.

Men langt mer hellig må gaven være for at lysets port skal åpnes for henne sier englene som vokter den store jernlåsen.

Hennes første himmelhåp svant, og på nytt drar hun ut. Nå til foten av Afrikas fjell ved Nilens kilder hvor hun stiger ned.

Koret av Nilens ånder ser den vakre Peri, lytter til hennes sang og hennes klage: Å Eden, hvor mitt hjerte lengter etter deg! Når vil dine porter åpne seg for meg?

Hun flyr over Egypt – hvor palmelunder suser, duene bygger reir og hvite svaner drar seg stille gjennom vannet – vakrere landskap har vel ingen sett!

Men likevel – en fryktelig stillhet ligger over disse himmelmarkene – forgiftet luft forfølger hver sti og en pest dras gjennom landet.

Peri gråter over det hun ser – men når en slik ånd gråter for mennesker har tåren trolldomskraft.

I skogen ligger en ung mann, smittet av pesten – i livet var han den som vendte seg til alle – nå har han ingen hos seg, ingen som ser ham eller gråter over ham. Han trygler om en svalende dråpe vann som kan kjølne feberens hete.

Hans elskede er i trygghet i sin fars hus – i kjølig luft og balsamerende duft, men likevel lister hun seg gjennom skogen til den syke. Hun holde ham i sine armer, legger sitt røde kinn mot hans bleke og kjøler hans panne med sitt fuktige hår.

Han ber henne flykte: Bare et pust fra meg er dødbringende for deg! Men hun svarer: Min plass er her ved din side – i døden som i livet. Drikk mine tårer, vend ikke bort ditt vakre ansikt. Er jeg ikke din brud?

Som et lys blåses ut av giftig luft brister hennes øye, også hans liv er fullendet. Peri synger for de to elskende døde; sov, du mest trofaste, kjærlighetsfylte bryst.

Erkjennelsens gave

Peri lytter til sangen fra det fjerne, hennes gave for himmelen er den rene kjærligheten og oppofrende trofastheten. Hennes hjerte slår, med nytt håp om at lysets ånd vil ta imot denne gaven med et smil, og åpne den tunge jernlåsen på himmelens port.

Men engelen taler, med smerte i blikket og medfølelse for Peri: Din historie behager serafen som vokter himmelens lås, men langt mer hellig må gaven være.

Peri fortviler. Hun føler seg utstøtt og dømt, hennes håp slukner og motet svinner – skal jeg aldri finne den mest dyrebare gaven? Men hun kan heller ikke slå seg til ro. Hun vil og hun må finne klenodiet – om hun så må lete i det dype der nattens gru rår!

Kvelden senker seg over Syrias vakre landskap der fjellene med sin evige sne rager majestetisk og blomster bekranser deres føtter. Livets verden er vakker; hagens prakt, bienes summing, gjeterens rop, glitrende kilder og gyldne frukter ved elvens bredd.

Hennes smerte vokser når hun hører sangen fra andre himmellengtende skapninger som spør: Er ikke sollyset og stjernene, månen og jorden nok for deg? Er det sant at du vil til himmelen? Så ta oss med! Så snart du kan!

Vingene er tunge og hjertet er sørgmodig – hvor finner hun vel gaven som kan bringe henne til himmelen?

Hun ser et lekende barn i Balbeks dal hvor hun daler ned – han synger mens han leker mellom ville roser, og mett av leken har han lagt seg i blomsterengen. Der ser han en mann stige ned fra hesten, for å slukke sin tørst ved kilden.

Mannen ser barnet, og barnets ansikt er uten frykt for mannens onde ansikt – hvor drap, mened, bedrageri og svik er skrevet med blodig skrift.

Gutten reiser seg, kneler på den blomstrende engen – som en engel er han; det skinner av ham – hans blikk og hans hender er vendt mot himmelen. Ved dette synet erkjenner mannen alle sine år med blod og skyld – en gang var jeg som du, salige barn, ung og ren og mine bønner og handlinger var....men nå!

Han gråter angerens hellige tårer, og faller på kne ved siden av barnet – og solens stråler faller på dem – en synder og en ren.

Så, en enda vakrere og renere stråle – kraftig som en meteor eller et nordlys – treffer mannens tåre, og Peri vet: dette skinnet må være engelens smil, som mildt hilser disse tårene som den mest dyregave gave. Hymner svever gjennom himmelen fra en sjel som har funnet tilgivelse.

Med fryd synger Peri om sitt verk som er utført, og de saliges kor hilser henne velkommen blant himmelens skapninger:

Du har kjempet og ikke slått deg til ro, og nå har du tilkjempet deg den kosteligste gaven. Du er innlemmet i Edens have, hvor elskende sjeler venter og den evige gleden flyter.

Velkommen er du blant oss, vi hilser deg!

Betsy Horne er født i Canada, og avla sangeksamen med utmerkelse ved Cottey College og ved Kansas University før hun fikk stipend til å studere ved Hochschule Für Musikk Rheinland-Pfalz i Mainz i Tyskland. Hun har vunnet en rekke priser – bl.a. første pris i Neustädter Meistersinger Sangkonkurransen, og hun var en av 6 sangere som mottok Vera and Volker Doppelfeld Foundation Prize ved the International Chamber Opera Schloss Rheinsberg in 2005. Høsten 2007 ble hun belønnet med andre pris i Hilde Zadek International Voice Competition i Musikverein i Wien. I juryen satt bl.a. Christa Ludwig, Brigitte Fassbender og Charles Spencer. Hun ble medlem av Opernwerkstatt ved Hessisches Staatstheater i Wiesbaden, hvor hun bl.a. spilte Ernesto i Haydns II Mondo della Luna ved de internasjonale Maifestspillene. Hun fullførte sin læretid ved Staatstheater Mainz hvor hun gjorde rollen som Hänsel i oppsetningen av Hänsel und Gretchen på hovedscenen. Som medlem av ensemblet i Wiesbaden 2006 – 2010, har hun gjort roller som Hänsel (Hänsel und Gretchen/Humperdinck), Idamante (Julius Cæsar/Händel), Cherubino (Mozart) og Musen/Nicklausse (Hoffmanns Eventyr/Offenbach). Betsy Horne startet sin sangkarriere som mezzo, men har utviklet stemmen til sopran, og høsten 2009 vant hun Dorothea-Glatt-Förderpreis ved den internasjonale konkurransen for Wagnerstemmer i Karlsruhe. Hennes sceniske operadebut som sopran var å synge den utfordrende tittelrollen i Schumanns sceniske oratorium *Das Paradies und die Peri* ved Staatstheater Wiesbaden, og hun har senere gjort Agathe (Der Freischütz), 5.jomfu (Elektra) og Nella (Gianni Schicchi). Betsy Horne gjør også en rekke konserter, og i 2007 debuterte hun med Vier Letzte Lieder (Richard Strauss). Fremføringen av Wagners Wesendonck Lieder i 2009 fikk kritikere til å ta frem de store ordene. For tiden studerer Betsy Horne med den brasilianske sopranen Neumar DeKanel-Starling.

Markus Ahme begynte sine musikkstudier i Berlin, og fortsatte med private sangstudier med Michael Gottschalk. Sine første solistopptredener gjorde han ved kirkekonserter og song recitals. Han ble medlem av Bayreuth Festival Choir under Professor Ballatch, og arbeidet først som profesjonell korsanger, i inn- og utland. Han hadde rollen som solist i opera-parodien *Lucretia Borgia* og i barokkoperaen *Calandro* ved Staatstheater Cottbus, og spilte heltetenor-rollene Siegmund og Siegfried i forestillingen "The Ring in one Night" ved Off-festival i Bayreuth. I 2006 san Ahme rollen som første adelsmann i *Lohengrin* ved Festspielhaus Baden-Baden, under ledelse av Kent Nagano. I 2008 ble han engasjert i tittelrollen i *Der Hutmacher* av den ungarske komponisten Jozsef Sári, som fikk sin urpremiere ved Theater Regensburg, og hvor Markus Ahme høstet strålende kritikker. Han har markert seg som sanger i mye samtidsopera, bl.a. som Tamburmajoren i *Wozzeck*, som Nietzsche i Franz Hummels *Zarathustra* i Regensburg, som brudgommen i urfremføringen av Ernst Ludwig Leitners *Die Hochzeit* ved Tiroler Festspiele. Som konsertsanger de senere årene har Markus Ahme bl.a. sunget tenorpartiene i Krysstof Pendereckis "Die sieben Tore Jerusalam" – 7.symfoni i Krakow, Polen, med komponisten selv som dirigent. Hans konsertrepertoar består i tillegg av tenorpartiene i de fleste store kirkemusikalske verkene av Bach, Beethovens Missa Solemnis og 9.symfoni, Bruckners Messe i f moll, Haydns Skapelsen, Händels Messias, Mendelssohns Lobgesang, Elias, Mozarts Requiem, Saint-Saëns Juleoratorium, Rossinis Petit Messe solennelle m.fl. – foruten et stort Lied-repertoar.

Tone Kvam Thorsen er utdannet ved musikklinjen, Bergen Pedagogiske Høgskole, tok høyere sangpedagogisk eksamen ved NMLL og videre sangstudier England, Tyskland og Nederland.

Hun har gjennom sin karriere vært engasjert som altsolist i en rekke kirkemusikalske verk; messer, requiem, pasjoner og kantater, ved symfoniske konserter, og i opera og musikaler.

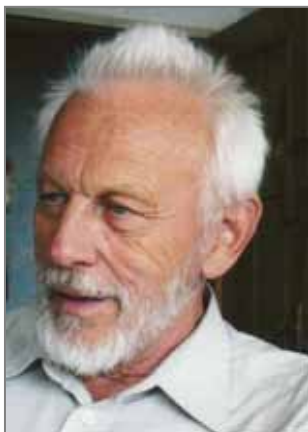
Hun har vært solist med bl.a Bergen Filharmoniske Orkester, Stavanger Symfoniorkester, Domkirkens Orkester, Collegium Musicums Orkester, Amadeus Orkesteret i Wien og Praha Symfoniske Kammerorkester, og gjestet scener som Smetana Hall i Praha, Goldener Saal Musikverein i Wien, Grieghallen i Bergen, samt en rekke kirker og katedraler.

Hun har fremført en rekke operaroller innen sitt stemmefag i klassiske verk som Eugen Onegin, Faust, Cavalleria Rusticana, Tryllefløyten, Der fliegende Holländer og Carmen.

Kvam Thorsen har også utmerket seg scenisk og sanglig i fremtredende roller i moderne sceniske verk som Pizzettis *Assasino nella Cattedrale*, Gershwins *Porgy and Bess*, Korngolds *Violanta*, samt hovedrollene som Madame Flora i Menottis *The Medium* og Anna i *Die Sieben Todsünden* av Weill/Brecht.

Hun har arbeidet med dirigenter som Aldo Ceccato, Raphael frübeck de Burgos, Carlo Felice Cillario, Vladimir Ghiaurov, Hannu Lintu, Stephan Tetzlaff og Anne Randine Øverby.

Tone Kvam Thorsen var helt sentral i etableringen av Opera Bergen i 1982, og har siden arbeidet i ledelsen med over 70 operaoppsetninger i Bergen.

Adalbert Waller er født i Danzig, og debuterte som lyrisk baryton i 1955 ved teatret i Dessau. Videre var han ansatt ved operahus i Bielefeldt, Bonn, Südostbayerischen Städttheater og Osnabrück.

I årene 1968 – 76 var han engasjert ved Stadttheater von Aachen, hvor han gjorde bl.a. Rigoletto, Scarpia (Tosca), Alfio (Cavalleria Rusticana) og Telramund (Lohengrin/). I årene som fulgte turnerte han over hele Europa, med engasjementer i Hannover, Fraiburg, Mainz, Salzburg, Linz, Glasgow, Edinburg, Zürich, Berlin, München, Bologna, Antwerpen, Lisboa o.a.

Fra 1981 ble han fast medlem av solistensemblet ved Opernhaus Frankfurt am Main, samtidig som han fortsatte med en rekke suksessrike gjestespill på tyske og utenlandske scener.

I sin lange virksomhetstid har han gjort mer enn 100 roller; en karriere som har brakt ham til nesten alle de store scene i og utenfor Tyskland. Ved siden av å ha sunget de store, klassiske operapartiene av Mozart, Beethoven, Wagner, Verdi, Puccini og R. Strauss har Waller også en rekke av de store barytonpartiene fra samtidsoperallitteraturen på sitt repertoar. Han sang tittelrollen i den brasilianske førstegangsfremføringen av Alban Bergs *Wozzeck* ved operaen i Sao Paulo, Brasil, med Isaac Karabtschevsky som dirigent. tittelrollen i *Lear/Reimann* i Wien, Zürich og Braunschweig, og tittelrollen i *Hindemiths Cardillac*. Han har gjort rollene både som Dr. Schön og Schigolch i Alban Bergs *Lulu* i Wien, Frankfurt, Mannheim og Bremen, i tillegg til produksjoner utenlands; bl.a. Palermo, Frankrike, England, Italia, Østerrike, Portugal, Østerrike og Sveits.

Foruten hans store internasjonale suksess som en ledende bass-baryton operasanger, har Adalbert Waller en utstrakt konsertvirksomhet med *Lieder*, og som oratoriesanger, og er i svært mange omtaler blitt betegnet som en svært uttrykksfull kunstner.

Christine Marøy er utdannet ved Høgskolen i Agder, musikkonservatoriet, og ved Royal College of Music i London. Hun er en allsidig sanger som trives i mange sjangre. Hun har medvirket i en rekke operaer, bl.a. i Dido og Aeneas, Tryllefløyten, og Poulencs Les Dialogues des Carmelites.

Hun har også vært solist i verk som Mozart Exsultate Jubilate, Mozarts Requiem, Pergolesis Stabat Mater, Elgars Dream of Gerontius (Angel), Handels Messias, Vivaldis Gloria, Brittens A Ceremony of carols,. Hun sang mezzopartiene i Bachs Juleoratorium i London under ledelse av Peter Schreier., hvor hun fikk strålende kritikker i London-pressen. I 2005 deltok hun på Dronning Sonjas Internasjonale Musikkonkurranse.

Hun er også en aktiv romansesanger, og har bl.a. gjort solokonsserter på Troldhaugen, i England og Kroatia.

Hun har deltatt på masterclass med bl.a. Walter Berry, Ingrid Bjoner, Neil Mackie, Peter Schreier og Dame Kiri te Kanawa. Siden høsten 2006 har hun vært ansatt som distriktsmusiker i Førde.

Sveinn Dúa Hjörleifsson kommer fra Island, og begynte sin karriere som solist med Reykjavik Mannskor. Etter at han ble uteksaminert ved Sigurður Demetz School of vocal Arts i Reykjavik, fortsatte han sine sangstudier ved Universitat fur Musikk und darstellende Kunst Wien.

Han har hatt rollen som Fernando (Cosi fan tutt) ved den islandske operaen og ved Schlosstheater Schonbrunn i Wien. Andre rollefiger er Lensky (Eugen Onegin) ved Dartington International Summer School, Don Ottavio (Don Giovanni) ved Schlosstheater Schonbrunn, der Eselmann (Die Kluge/C. Orff), Itulbo (Il Pirata/Bellini) og Tamino (Tryllefløyten).

Han var ogsa solist med Wiener Staatsoperchor pa deres turne til Sor-Korea i fjor, og har for ovrig konsserter, hovedsakelig i osterrike og Island; bl.a. sang han tenorpartiene i Schuberts Messe i F-dur i Wiener Musikverein. Sveinn Dúa Hjörleifsson har sunget bl.a. med Islands Symfoniorkester og Wiener Akademie under bl.a. Martin Hasselbock's taktstokk.

Sylvia Skeie Vik er fodt i ystese i Hardanger. Allerede som 16-aring ble hun det yngste emdlem av Bergen Oeprakor, og startet samtidig sine sangstudier hos Anne Randine overby. I 1995 fremforte hun rollen som Anna i Nabucco, og aret etter sang hun sopranpartiet i Berlioz' Messe Solennelle ved Bergen Operakors 15-arsjubileum, og deltok ogsa med soloparti ved pningskonserten ved Festspillene i Bergen. Hun sang rollen som yppersteprestinnen i Opera Bergens produksjon av Aidia – sommeropera pa Bergenhus festning i 1997, samt Vest Norges Operas oppsetning av samme opera pa Koengen i 2005. Hun har hatt rollen som Den himmelske stemme i Don Carlos i 1997, og i 99 og 04 sang hun rollen som Loala i Cavalleria Rusticana pa Bergenhus Festning, samt Gianetta i Donizettis Elskovsdrikken pa Den Nationale Scene i 2000. I 2008 hadde Sylvia Skeie Vik rollen som Stemmen i Opera Bergens oppsetning av Offenbachs Hoffmanns Eventyr i Aenum, Solheimsviken og i 2009 sang hun sopranrollen i urfremforingen av Ragnar Soderlinds " Rike Ragna"

Reto Nickler er sveitsisk regissør, født i Bern. Han har siden 1999 vært fast ansatt som professor ved Universität für Musik und Darstellende Kunst i Wien siden 1999, med regi og iscenesettelse som fagfelt.

Etter først å ha arbeidet som regiassistent ved flere produksjoner ved bl.a. Wiener Staatsopera, Bologna, Bern og Zürich, har han hatt en rekke regioppdrag over hele Europa. Bl.a. kan nevnes Schönbergs *Moses og Aron* ved Wiener Staatsoper i 2006, Puccinis *La Bohème* ved den finske Nasjonaloperaen i 2000, Janaceks *Jenufa* ved Opernhaus Zürich i 1998, Mozarts *Entführung aus dem Serai* ved Theater Ulm i 2006.

Reto Nickler har iscenesatt flere uroppførrelser, bl.a. *Det guddommelige Tivoli* av Per Nørgaard i 1995 og *Schnewittchen* av Heinz Holliger i 1998 ved Opernhaus Zürich. Den siste ble kåret til årets uroppføring i 1999.

Han har således bemerket seg som regissør for en rekke operaer fra vår egen tid, foruten det klassiske repertoaret.

Fremtidige produksjoner Reto Nickler skal regissere er Vedis *Rigoletto* ved Bern Stadttheater, Henzes *Elegie für junge Liebende* ved Theater Lübeck og Catalanis *La Wally* ved Stadttheater Klagenfurt.

I 2009 var Reto Nickler ansvarlig for iscenesettelsen av Opera Bergens produksjon av *Macbeth* i Grieghallen.

Anne Randine Øverby gjorde sine direksjonsstudier med Per Dreier, Carlo Felice Cillario og Aldo Ceccato etter endt utdannelse som sanger, kordirigent og sangpedagog ved Bergen Lærerhøgskole, Musikklinjen og NMLL.

Hun var med og etablerte Opera Bergen i 1982, og har bygget denne sceniske gruppens kompetanse gjennom mer enn 80 operaproduksjoner.

De første årene gjennom samarbeid med etablerte og velrenommerte operadirigenter som Per Dreier, Rafael Frübeck de Burgos og Aldo Ceccato. Siden 90-tallet har hun vært fast dirigent for Opera Bergens produksjoner.

Som produsent har hun kunnet presentere en rekke forestillinger på internasjonalt nivå, og som har bidratt til å utvikle operakompetansen hos sitt hjemlige publikum, samt utviklet Opera Bergens profesjonelle produksjonskompetanse, som også er etterspurt i utlandet.

Hun har arbeidet frem en rekke Norges- og Skandinaviapremierer i Bergen, sist i april 2010, da Leonard Bernsteins MASS fikk sin første gangs fremførelse i Johanneskirken i Bergen – en forestilling som høstet strålende kritikker.

Anne Randine Øverby har også vært engasjert som dirigent til en rekke internasjonale operahus og kunstinstitusjoner, bl.a. *Messias* i Lyceum Theatre i Shanghai, Kina, Lloyd Webbers *Requiem* i Forbidden City Concert Hall, Kina (Asiapremiere), Debussy/Prokofiev/Gershwin med Roma Philharmonic Orchestra, Donizettis *Don Pasquale* med Sibiu Philharmonic Orchestra, Il Teatro Sociale di Rovigo, Italia, Timisoara Philharmonic Orchestra, Statsoperaen i Praha og Statsoperaen i Bucuresti. Tidligere i år var hun produsent og dirigent for Opera Bergens oppsetning av Puccinis *Tosca* i Mumbai, India – et stort internasjonalt samarbeidsprosjekt mellom Opera Bergen og National Center for Performing Arts, Mumbai.

Anne Randine Øverby var operasjef for Vest Norges Opera 1997 -2007, og er i dag kunstnerisk leder for Opera Bergen

PADØY TRANSPORT AS

Kranbiler - Flakvogner - Vogntog
Små og store kranbiler - Mannskapskorg
Flakvogner og vogntog

www.padoy.no

Tlf. 55 24 30 60 - Faks 55 25 30 61

BERGEN OPERAKOR

Bergen Operakor kan skrive sin historie tilbake til 1976. Medlemmer rekrutteres ved prøvesang på grunnlag av stemmekvalitet og musikalsk fleksibilitet. Bergen Operakor har hatt et omfattende kirkemusikalsk og symfonisk repertoar i samarbeid med «Harmonien», Festspillene i Bergen og i egen regi som omfatter bl.a. Brahms, Beethoven, Mahler, Mozart, Rutter og Berlioz. Koret har deltatt i en rekke sceniske operaoppsetninger produsert av Opera Bergen.

Fra 1998-2007 har Bergen Operakor samarbeidet med Vest Norges Opera. Aida, Macbeth, Carmen, Turandot, La Boheme, Der Fliegende Holländer, er noen av de mange operaer koret har medvirket i.

Bergen Operakor rekrutterer også solister til konserter, musicals og mindre roller i opera. Gjennom ulike konsert og operamedvirkninger har Bergen Operakor hatt gleden av å ledes av flere kjente dirigenter bl.a. Rafael Frübeck de Burgos, Aldo Ceccato, Per Dreier, Carlo Felice Cilario, og sunget med profesjonelle kor som Nord-Deutsche Rundfunk, Czech Philharmonic Choir og Timisoara Philharmonic Choir. Bergen Operakor har ved flere anledninger turnert i utlandet blant annet i juni 2004 i Budapest og Timisoara med Verdis Requiem samt i april 2001, hvor Bergen Operakor medvirket ved konserter med China National Symphony Orchestra i Beijing og i samarbeid med Beijing Symphony Orchestra fremførte Brahms Requiem.

I november 1998 fremførte Bergen Operakor i samarbeid med Prague Symphonic Orchestra Mozart: Requiem i Smetana Hall, og videre fremførte samme konsert sammen med Amadeus Orchester Wien i selveste Grosser Musikervereinssal i Wien.

I april 2008 var Bergen Operakor igjen invitert av konserthuset "The Forbidden City Concert Hall" / Beijing og fremførte der Mozarts Requiem og Andrew Lloyd Webbers Requiem. I oktober 2010 medvirket Bergen Operakor i Opera Bergens produksjon av Puccinis Tosca ved National Theatre of Performing Art (NCPA) i Mumbai i tillegg til å fremføre Andrew Lloyd Webbers Requiem med to konserter.

Anne Randine Øverby har vært kunstnerisk leder siden etableringen i 1981.

Bli medlem i Opera Bergens Venner

Venneforeningen er en ren støtteforening der du som medlem får tilsendt informasjon om produksjonene, og tilbud om 15 – 20 % rabatt på billetter til konserter og forestillinger.

Med ditt medlemskap (kr. 300 per år) støtter du Opera Bergens virksomhet i arbeidet med en selvstendig regional opera på Vestlandet. Bli med på utviklingen videre – operaen trenger deg!

Navn: _____

Adresse: _____

Sendes til:

Opera Bergen Venner,, Postboks 763 Sentrum, , 5807 Bergen

Du kan også sende din innmelding via e-post til post@operabergen.no

CLARION COLLECTION HOTEL HAVNEKONTORET

Vi ønsker velkommen til Bergens flotteste hotell – plassert midt på Bryggen i Bergen!

Vi har 116 store deilige rom og byr på: frokost, kveldsmat, kaffe/te samt fri benyttelse av hotellets velværeavdeling – hvor man kan nyte steambad, badstu, trim og avslapping!

Kontakt oss for bestilling på:
Telefon: 55 60 11 00 eller
E-post: cc.havnekontoret@choice.no

Clarion Collection Hotel Havnekontoret
Slottsgaten 1 – Bryggen 5003 Bergen
www.choicehotels.no

OPERA BERGEN PRODUKSJON 1982 - 2010

S – scenisk oppsetning
K – konsertfremføring

Opera Bergen produksjon:

1982 Manon

Jules Massenet / Grieghallen – S

1982 Dido & Æneas

Henry Purcell / Grieghallen - S

1983 La Bohème

Giacomo Puccini / Grieghallen - S

1983 Populærkonsert

Grieghallen/Hordaland –K

1984 Faust

Charles Gounod / Grieghallen - S

1984 Porgy and Bess

George Gershwin

Grieghallen og turné - K

1985 Don Carlos

Giuseppe Verdi / Grieghallen - S

1986 Eugen Onegin

Peter Tchaikovsky / Grieghallen -S

1987 Madama Butterfly

Giacomo Puccini / Den Norske Operas

oppsetning i samarbeid / Grieghallen -S

1987 La Vida Breve

Manuelli de Falla / Grieghallen - K

1987 Jubileumsgalla

Konsert i Grieghallen - K

1987 Trubaduren

Giuseppe Verdi / I samarbeid med

Musikelskabet "Harmonien" og

Stavanger Symfoniorkester /

Grieghallen - S

1987 Macbeth

Giuseppe Verdi / I samarbeid med

Bergen Fil. Ork / Grieghallen - K

1986/89/92 Requiem

Andrew Lloyd Webber

Johanneskirken/turné i Hordaland K-

1988 Den solgte brud

Bedrich Smetana

På DNS i samarbeid med

SommerBergen - S

1988 Chess

Anderson/Ulvæus/Rice

Grieghallen/turné i Hordaland -K

1989 La Bohème

Giacomo Puccini / Grieghallen - K

1989 Macbeth

Giuseppe Verdi / Grieghallen - S

1990 Mordet i katedralen

Ildebrando Pizzetti

Kirkeopera i Johanneskirken - S

1990 Chess

Anderson/Ulvæus/Rice

Stavanger/Førde/Bergen - K

1990 Operagalla

Bergen Filharmoniske Orkester

Grieghallen - K

1990 Aida

Giuseppe Verdi / Grieghallen -K

1991 Porgy and Bess

George Gershwin / Vestlandsturné -K

1991 Cavalleria Rusticana

Pietro Mascagni / Grieghallen - S

1992 Porgy and Bess

George Gershwin / Grieghallen - SK

1992 Porgy and Bess

George Gershwin - S

Cairo Opera House, Egypt

Odeon Theatre, Eritrea

1992 Carmen

George Bizet / Grieghallen - S

1993 Samson og Dalila

Camille Saint-Saëns / Grieghallen – S

1993 Samson og Dalila

Camille Saint-Saëns

Turné Ashkelon Amfitheatre, Israel

og Odeon Theatre, Eritrea – S

1993 Turandot

Giacomo Puccini / Grieghallen - S

1994 Operaaften

Grieghallen - K

1994 Operagalla

I samarbeid med Tsjekkisk Uke

Grieghallen - K

1994 Otello

Giuseppe Verdi / Grieghallen - S

1995 Nabucco

Giuseppe Verdi / Bergenhus Festning - S

1995 A Child of Our Time

Sir Michael Tippett / Grieghallen - S

1995 Chess

Anderson/Ulvæus/Rice /

Bergen/Stavanger - K

1995 Manon Lescaut

Giacomo Puccini / Grieghallen - S

1996 Macbeth

Giuseppe Verdi / Grieghallen - S

1996 Aida

Giuseppe Verdi / Bergenhus Festning - S

1997 Der Fliegende Holländer

Richard Wagner / Grieghallen – K

1997 Don Carlos

Giuseppe Verdi / Grieghallen - S

1997 Turandot

Giacomo Puccini / Bergenhus Festning - T

1997 Carmen

George Bizet / Messehallen Aenum – S

Opera Bergen produksjon for Vest Norges Opera 1998-2007

1998 La Bohème

Giacomo Puccini / Grieghallen - S

1998 Der Fliegende Holländer

Richard Wagner / Sommer/uteopera i

Solheimsviken - S

1998 Violanta

Erich Wolfgang Korngold

I samarbeid med Stiftelsen Harmonien/

Bergen Filharmoniske Orkester

Grieghallen - S

1998 Requiem

Wolfgang Amadeus Mozart

Prague Symphony Chamber

Orchestra/Amadeus Orchester Wien,

Smetana Hall / Musikverein/

Johanneskirken - K

1999 Tosca

Giacomo Puccini

I samarbeid med Stiftelsen

Harmonien / Grieghallen - S

1999 Carmina Burana

Carl Orff / Messehallen Aenum - K

1999 Macbeth

Giuseppe Verdi / Bergenhus Festning - S

1999 The Medium

Gian Carlo Menotti / Logen Teater - S

1999 Le Villi

Giacomo Puccini / Grieghallen - S

1999 Cavalleria Rusticana

Pietro Mascagni / Grieghallen - S

2000 Werther

Jules Massenet / I samarbeid

med Stiftelsen Harmonien - S

2000 Chess

Anderson/Ulvæus/Rice

Grieghallen/Messehallen Aenum - K

2000 l'Elisir d'Amore

Gaetano Donizetti

Den Nationale Scene - S

2000 Nabucco

Giuseppe Verdi / Bergenhus Festning - S

2000 Olav Tryggvason

Grieg/Søderlind/Nordraak /

I samarbeid med Den Norske Opera,

Bergen Fil. Ork. og Kulturby Bergen 2000 /

Grieghallen – S

2001 Madama Butterfly

Gaico Puccini / Messehallen Aenum - S

2001 Ein Deutsches Requiem

Johannes Brahms / Beijing Symfoniorkester

Den Forbudte By, Beijing- K

2001 Carmen

George Bizet / Bergenhus Festning - S

2002 Tryllefloyten

Wolfgang Amadeus Mozart

Messehallen Aenum - S

2002 Askepott

Giocchino Rossini

Den Nationale Scene - S

2002 Turandot

Giacomo Puccini / Bergenhus Festning - S

2002 Turandot

Giacomo Puccini

Uteopera på Youngstorget - S

2003 Faust

Charles Gounod / Messehallen Aenum - S

2003 Cavalleria Rusticana

Pietro Mascagni / Bergenhus Festning - S

2003 Carmina Burana

Carl Orff / Bergenhus Festning - K

2003 La Traviata

Giuseppe Verdi / Grieghallen - S

2004 La Bohème

Giacomo Puccini / Grieghallen - S

2004 Rockquiem

Rocksymfonisk forestilling basert på Mozart

Requiem med rock-instrumentasjon av

Stefan Wurz / Bergenhus festning - S

2004 Tosca

Giacomo Puccini / Bergenhus festning - S

2004 Die Sieben Todsünden

Weill/Brecht / Peer Gynt Salen, Grieghallen - S

2004 Eugen Onegin

Peter Tchaikovsky / Grieghallen - S

2005 Eloise

Karl Jenkins / Barneopera i Logen Teater - S

2005 Barbereren i Sevilla

Giocchino Rossini / Den Nationale Scene - S

2005 Aida

Giuseppe Verdi / Bergenhus Festning - S

2005 Chess

Anderson/Ulvæus/Rice

Bergenhus Festning - K

2006 Susannah

Floyd / Flyhangar på Flesland - S

2006 Eloise

Karl Jenkins / Barneopera / Logen Teater - S

2006 Così fan tutte

W.A.Mozart / Den Nationale Scene - S

2006 Trubaduren

G. Verdi / Bergenhus Festning - S

2006 Samson og Dalila

C. Saint Saëns / Aenum - S

2007 Suor Angelica

G. Puccini / Johanneskirken - S

2007 Dreaming Blue

Libby Larsen / Barne- ungdomsopera

Logen Teater - S

2007 Nabucco

G.Verdi / Bergenhus Festning - S

2007 Maskeball

G.Verdi / Grieghallen – S

Opera Bergen produksjon:

2008 Hoffmanns eventyr

J. Offenbach / Messehallen Aenum - S

2008 Mozarts Requiem

Andrew Lloyd Webbers Requiem

Den Forbudte By, Beijing- K

2009 Madama Butterfly

Giacomo Puccini / FORUM - S

2009 The Two Fiddlers

Peter Maxwell Davies

Barneopera i Håkonshallen – S

2009 Macbeth

Giuseppe Verdi / Grieghallen – S

2010 MASS

L.Bernstein /Johanneskirken – S

2010 Lloyd Webbers Gala

National Centre of Performing Art

Mumbai - K

2010 TOSCA

Puccini - National Centre of Performing Art

Mumbai - S

